

Snart är värnskatten borta

Hösten nalkas och med den också den första budgeten efter januariöverenskommelsen, jöken. Som jag skrivit tidigare finns det mycket att oroa sig för i jöken, men också en hel del att hoppas på. Att vi nu med stor sannolikhet blir av med värnskatten är oerhört bra. Inte bara för att skatten är orättvis – den kostar pengar även för staten. Något som nu även Magdalena Anderssons eget finansdepartement erkänner i en promemoria. Där konstateras att ”den långsiktiga självfinansieringsgraden mest sannolikt är i närheten av 100 procent”. Det är ett mysterium att värnskatten överlevt så länge och att borgerliga regeringar låtit bli att avskaffa den. Dessutom är det troligt att skatten på pension sänks för ungefär en miljon pensionärer. Det är bra även om skatten som utlovat, bör sänkas ytterligare.

Samtidigt finns saker att oroa sig för med den brokiga floran av löften som jöken innehåller. Överenskommelsen är vag eftersom den ska sammanfoga motstridiga viljor och den kommer därför att tolkas olika av partierna som står bakom den. Det är naturligt att kompromisser har behövts. Men för att samtliga partier bakom överenskommelsen ska kunna visa resultat för just sina väljare är risken för dyr och dålig symbolpolitik stor. Ett exempel är en plastpåseskatt. En skatt som regeringens särskilda utredare, Åsa Stenmarck, själv dömt ut som betydelselös för miljön i SvD:s podd Ledarredaktionen nyligen.

ANDRA EXEMPEL PÅ DYR och kontraproduktiv politik är de höga elskatterna som nu riskerar elförslinjningen, inte minst i storstäder. Det gäller även skatterna på drivmedel då privatbilism är det enda transportslag som står för sina egna kostnader. Ändå ska skatterna ständigt höjas. Inte för att det behövs, utan för att det är opportunt. Vanligast är symbolpolitik inom politikområden som är starkt förknippade med känslor. Miljöfrågan är en sådan, migrationen en annan. Särskilt stor är risken för symbolpolitik om förslag inte ställs mot



Vanligast är symbolpolitik inom politikområden som är starkt förknippade med känslor.



deras effekter. Ett sätt att undvika det är att inte utreda förslagen tillräckligt.

2017 kritiserade Riksrevisionen bristen på konsekvensanalys i de migrationspolitiska propositionerna mellan 2004 och 2015. Nu upprepas misstagen när de utökade reglerna för familjeåterförening genomförts. Migrationsverket berättade i somras att de inte har någon aning om vilka konsekvenser de nya reglerna får, och regering, med stöd av samarbetspartierna samt KD, driver ändå igenom dem. Det är – oavsett vad man anser i sakfrågan – dåligt. Politik handlar nämligen om prioriteringar. Att väga olika intressen och kostnader (eller andra konsekvenser) mot varandra. Vet man inte vilka konsekvenserna av ett förslag blir är det omöjligt att veta om åtgärden är rimlig. Risken är att jöken innebär att vi får mer av denna vara. Bankskatten som nu lanserats – en populistisk skatt som kommer att bäras av kunderna – är ytterligare ett exempel.

SEDAN ÅRSSKIFTET HAR den tidigare radio- och tv-avgiften ersatts av en skatt, varför det blir naturligt för oss att granska verksamheten och hur den styrs. Uppnår programinnehållet målen och får vi verkligen valuta för skattepengarna? Mer om detta längre fram i tidningen. En annan aktuell fråga är klyftorna i samhället. Ofta anförs att de ökar kraftigt och att höjda skatter måste till. Men växer klyftorna? Är de ett problem? Och vad beror de på? Om detta kan ni läsa under vinjetten Sofias skatter.

I detta nummer samtalar jag även med Eva-Lena Ahlqvist, mångårig medarbetare på tidningen Dagens industri, som nu är aktuell med den mycket läsvärda boken *Jakten på den rättvisa skatten*. Vidare står att läsa om hoten om omfattande skattehöjningar i kommunerna, där Hammarö och Danderyd utgör förskräckande exempel. Vi skriver också om Skattefridagen och om vår granskning av Almedalsveckan, som båda renderat stort medialt intresse. Trevlig läsning!

Christian Ekström E-post: Christian.Ekstrom@skattebetalarna.se

I topp

Värnskatten avskaffas (med stor sannolikhet) från årsskiftet.

På gång

Första höstbudgeten efter januariöverenskommelsen lämnas den 18 september.

I botten

Allt fler tecken på ekonomisk nedgång och Sverige är illa rustat.